

LEYLÂ

Uğur Demircan

- Duvarında yerden bir metre kadar yüksekliğe motifli kâğıttan ince bir şerit çekilmiş, geri kalanı açık leylak boyalı büyük salonunda günlük hayatına nispeten şık giyinmiş kalabalık bir davetli grubu, kendi aralarında fısıldaşarak birazdan başlayacak töreni bekliyorlardı. Sıraya dizilmiş tül elbiseli sandalyelerin arasında koşturutan çocuklar dışında büyüklerin de heyecanlı oldukları gözlerden kaçmıyor; şimdiye kadar birbirlerini lakap olarak bilen ama pek tanımayan bu iki aile, bugünden itibaren resmen akraba olacaklarının bilinciyle yarı sahte sırtışlarla kısa sohbetler ediyorlardı. Sandalyelerin diziliş yönünün karşısına yerleştirilmiş saten örtülü, çiçekli masada her iki aileden de temsilciler oturmuş, resmî elbiseli görevlinin içerideki odasından çıkmasını bekliyorlardı.

Bu esnada, ellerinde ödenecek su faturaları ya da pafta ve resmî yazılarla dolu pembe dosyalarıyla binaya girip çıkan vatandaşların arasına pervasızca daldı üç adam. Biri gri paltolu, bıyıklı ve eli telsizli, diğer ikisi üniformalıydı. Binanın giriş merdivenini hızlı adımlarla tırmandılar. Güvenlik görevlisi onlara hiçbir şey sormadı. Duvardaki, siyah beyazdan başlayıp renklenerek bugünkü başkana kadar gelen, büyütülmüş vesikalıkların yanından hızla geçtiler. Sağ taraftaki çift kanatlı, camlı kapıdan salona girdiklerinde üstlerinde asılı şehir kabartması şeklindeki ahşap duvar saati on dördü gösteriyordu. Paldır küldür salona dalan polisleri gören kalabalık, az önceki konuşma ve gülüşmelerini kesip kapıya dönmüşlerdi. Karşıdaki süslü masada oturan gelin, damat, şahitler ve nikâh memuru, şaşkınlık içinde hep birlikte ayağa kalktılar. Polislerin girişini gören diğer memurlar ve vatandaşlar da kapıya

doluşmuş, merakla içeriyi seyrediyorlardı. Küçük kasabanın üç katlı belediye binası, on yıl kadar önceki başkanın cinnet geçirip hesap işleri müdürünü vurmasından sonra ilk kez hareketli bir gün geçiriyordu.

***

Şafak sökmek üzereydi. Erken işbaşı yapmak zorunda olanlar ve sokak köpekleri dışında kimsenin dışarıda olmadığı saatte koyu yeşil boyası yer yer güneşten solmuş eski model bir araç, iskelenin önünden geçen yolun öbür yanındaki boş arsaya park etti. İçinden çıkan iki kişi; bagajdan malzemelerini aldıktan sonra yolu atladılar, yan yana bağlanmış küçük tekne ve sandalların önünden iskele boyunca yürümeye başladılar. Arkadan gelen adam, hangisine bineceklerini bilmiyordu. Hava soğuk, gölün üstü sisliydi. İskelenin eski tahtaları hafiften kayganlaşmıştı. Sondan ikinci teknenin hizasında durdu öndeki adam; "İşte bu." dedi. Arkadaki biraz dudak bükerek baktıysa da onun için fark etmezdi aslında.

- Ne o? Beğenmedin mi yoksa?
- Yok yahu. İşimizi görür. Bundan iyisi...
- Beş metre. Kabini de var. Daha ne olsun?
- İyi ya.

Motorun patpatları arasında ağır ağır çıktılar dalgakıranın güvencesindeki koydan. Mustafa tekneyi kullanıyor, bir yandan da bağırarak konuşuyordu arkadaşıyla:

- Sağ olsun, ne zaman istesem ikiletmez. Geçen ağ attık bununla. O gün deniz pek kısmetli değildi ya, yine de bir tandırlık inci çıktıydı.
- Kimin dedindi tekne?
- Ömer abiyi bilirsin sen de. Gevaşlı.

Bunu duyan Selman'ın yüzünün karıştığını görmedi Mustafa. Bahsettiği Ömer, emekli polisti.

- Haa. Onun mu?
- Onun ya. Ot da taşırırlar bununla hayvanlara. Bakma böyle külüstür göründüğüne, sağlamdır.
- Çok mazot yakmasın? İki balık için... Keşke ufak bir sandal bulaydık.
- Boş ver tertibim; kim çekecek şimdi kürek filan. Hem istersen Akdamar'a da çıkarız. Evlendikten sonra bundan bir tane de ben aldıracağım.

Böyle hep emanet istemeyle olmuyor. Şöyle dokuz on metre, seksen beygir motorlu bir tane...

— Ne oldu o iş?

— Hangi iş?

— Evlilik işte.

— Ha, o iş tamam yahu. Babam tamam dedi. Yakında istemeye gideriz herhâlde.

“Herhâlde” dedi Selman nefes vererek. Bu son söylediğini Mustafa duymamıştı teknenin gürültüsünden.

Turkuaz renkli suyun üstündeki sabah sisi yavaş yavaş dağılıyordu. Göl, çarşaf gibi dümdüzdü. Getirdiği çantasını karıştırıyordu Selman, teknenin arkasında şimdi. Askerlikte kullandığı valizi, eskidikten sonra olta ve bilumum alet edevat çantasına dönüşmüştü. Eliyle yokladı; iki takım olta ve yeni alınmış küçük bir nacak vardı bugün çantasının içinde. Kıydan üç yüz metre kadar uzaklaşmışlardı. Nacağı demir sapından kavradı; çok soğuktu. Titredi. Elinden sırtına doğru bir ürperme yürüdü Selman’ın, saç diplerine kadar ulaştı. Başını kaldırıp arkadaşına baktı. Derin bir nefes aldıktan sonra ayağa kalktı. Mustafa’nın aksine kavruk ama kemikli yapıyla ona doğru yaklaşmaya başladı. Arkası dönüktü Mustafa’nın. Selman, elindeki nacağı tartarak ağır ağır yürüyordu. Yürüdükçe, beş metrelik teknenin boyu daha da uzuyordu sanki. Bir an o yol hiç bitmeyecek sanmıştı. Hâlâ konuşuyordu Mustafa. Dönüp Selman’a baksaydı kaç yıllık arkadaşının büyümüş gözlerindeki o donuk ifadeyi ilk kez görecekti.

***

Sabahtan beri yağın yağmur yeni dinmişti. Ağaçlar, yapraklarında kalan damlaları yavaş yavaş yere bırakırken güneş, bulutların arasından kendini göstermeye başlamıştı. Sahil caddesinden ormana giren toprak yol epeyce yumuşadığından Selman’ın sekiz ay önce boyattığı arabasının etekleri çamura bulanmıştı. Birkaç kilometre -bata çıka- dikkatli bir şekilde ilerlediler ve geniş, çayırılık bir alana çıktılar. Burası yazın ailecek geldikleri, dağın eteğinde, orman içinde yeşillik bir bölgeydi. Hafta sonları burada piknik yapan insanlar, yemeklerini ağaçların altında yedikten sonra çimenlik alana top oynamaya çıkarlardı.

Arabayı bir ağaç altına bıraktılar. Selman ve İbrahim; sabahtan sözleşmişler, yağmur diner dinmez mantar toplamaya gelmişlerdi. Kıvrıkcık, sarı saçları vardı İbrahim’in. Gürbüz yanaklarından kan fişkırıyordu âdeti. Elle-

rinde poşet ve bıçaklarıyla ağaçların arasına daldılar. İlk konuşan Selman oldu:

- İbrahim, sen anlarsın diye geldik bak...
- Yahu ayıp ettin.
- Sonra zehirlenmeyelim de.
- Çocukluğum bu dağlarda geçti benim. Rahmetli babamla az mı topladık! Hiçbirimize bir şey olmadı bunca sene.
- Ben bulduğumu sana göstereyim o zaman.
- Tamam. Hem bak güneyik filan da var. Şunlardan da sökelim. Bak işte şu. Hah, o güneyik işte. Nefis salatası olur onun da.

Otlardaki yağmur kalıntısından ayakkabıları ve paçaları ıslanmıştı ancak umursamıyorlardı. Sabahki konuşmalarına göre, yeterince mantar toplayabilirlerse tekrar yağmura yakalanmadan mangal yakacaklardı.

- Hey gidi Mustafa be.

Selman dikkat kesildi birkaç saniye. Sonra İbrahim'e bakmadan yeri taramaya devam etti. Gözleri yerde, kulağı İbrahim'deydi:

- Nereden geldi aklına şimdi?
- Onunla da çıkardık mantara, unuttun mu?
- Yok tabii... Unutulur mu?.. Mukadderat işte.
- Bir sene olmuştur nerdeyse değil mi?
- Aşağı yukarı.

İbrahim, bulduğu bir mantarın dibine soktuğu bıçağı kavisli biçimde toprağın içinde dolaştırırken bir süredir düşündüğü bir şeyi sonunda söylemeye fırsat bulmuş insanların yaptığı gibi çekingen ama ezberci bir şekilde girdi lafa:

- Sana bir şey söyleyeyim Selman. Sen bile garipsedin belki ya...
- Neyi?
- Hani... Mustafa'dan sonra... Leylâ'yı bana istememizi diyorum.
- Ha... Yok canım. Niye garipseyyim.
- Öyle öyle. Ölmeseydi onunla söyleyeceklerdi büyük ihtimal. Babası verimkâr dedilerdi.
- Orası öyleydi tabii.

— Öyle olsaydı ne yapardım bilmem ya Leylâ'yı ben de eskiden beri severdim, bilirsin.

Tekrar yürümeye başladıkları ağaçlık, yokuşa dönüşmüştü. Nefes nefese cevapladı Selman: "Bilirim."

— Ölenin ardından konuşulmaz ya... Hani diyeceğim o ki... Mustafa Leylâ'yı hak etmiyordu aslında Selman. Sen de bilirsin rahmetliyi işte. Yaramaz bir hayatın içindeydi. Heder ederdi kızı.

— Oğlum öldüğüne sevinmiş gibisin adamın!

— Tövbe, olur mu öyle şey! Keşke ölmeseydi tabii. Neyse, Allah rahmet eylesin.

— Allah rahmet eylesin.

Bir yarım saat kadar İbrahim önde, Selman arkada dolaşmışlardı ıslak ormanın içinde. Yağmur tekrar başlıyordu. Selman'ın arabası çok aşağılarda kalmıştı. İbrahim elindeki poşete epeyce mantar toplamıştı. Şöyle bir baktı; yeterli gördü. "Biraz da sen topladıysan bize yeter." diyerek arkasına döndüğünde Selman'ın elinde hiç mantar olmadığını görüp şaşırıldı.

— Sen hiç bulamadın mı bunca zaman?

Selman cevap vermiyordu. Aralarındaki mesafe üç dört metre kadar vardı. Getirdiği poşeti, yeni aldığı bıçağın sapına sarmıştı Selman. Gözleri büyümüş, burun delikleri sanki yeterince hava alamıyormuşçasına açıp kapanıyordu. Hiçbir şey söylemeden İbrahim'e bakıyor ve ona doğru yürümeye devam ediyordu. İbrahim, Selman'ın kendisine yaklaşmasını izledi birkaç saniye sessizce. Garipsemişti onun bu hâlini. Bakıyor ama görmüyordu sanki Selman. Kaç yıllık arkadaşında bu ifadeyi ilk kez görüyordu. Selman'sa İbrahim'in yüzünde Mustafa'yı görüyordu artık.

***

Yağmur çok şiddetli yağıyordu. Vakit ilerlemiş olmasına rağmen kasabada hareketli bir akşam yaşanıyor. Tahta iskelede şimdi hiç tekne yoktu ama kıyıda polis, ambulans ve birçok sivil araç rastgele park etmişti. Kasabadan, duyan gelmişti. Teknelere doluşan vatandaşlar Mustafa'yı arıyorlardı gölde. Gündüzden aramaya çıkmışlar, şimdi dönüyorlardı. Hava kararınca hiçbir şey görülemezdi.

Selman da vardı arayanların içinde. Yüzündeki donuk ifade üç gündür aynıydı ama bunu kimse fark etmiyordu. Üç gün önce tekneyi emanet veren Gevaşlı Ömer'in ifadesi üzerine aramalar bugün denize yönelmişti ama bulamamışlardı. Selman tedirgindi, işin bu kısmını pek düşünmemişti

ancak ona bir şey diyen de yoktu. Ömer, teknede onun da olacağını bilmiyordu demek.

Ceset bir ay kadar sonra tesadüfen bulundu balıkçılar tarafından. Şişmiş ve neredeyse tanınmaz hâle gelmiş Mustafa, kefallerle birlikte ağa yakalanmıştı.

***

Sahil caddesinden ormana giren toprak yol, gün boyu aralıksız yağan yağmur yüzünden bataklığa dönüşmüştü. Belediyeden getirtilen kamyonlar çakıl dökerek yolu araçların girebileceği hâle getirdiler. Jandarma ve ambulansın ardından birçok araba daha girdi piknik alanının yoluna. Bunların içinde, koyu yeşil bir araba da vardı.

Cesedi bulan çoban hâlâ oradaydı. Jandarma gelince heyecanla anlattı nasıl bulduğunu. Boynu çivili köpeği toprağı eşelemeye başlayınca şüphelenmiş; elleriyle biraz kazınca hemen iki karış kadar toprağın altında bulmuştu İbrahim'i, kucağında bir sürü kesik mantarla. Yapılan incelemede, defalarca bıçaklandığı tespit edilmişti.

***

Rutubet kokulu loş bir odada, demir masanın iki tarafında iki kişi oturuyordu. Odanın beton duvarları, yapıldığından beri hiç boyanmamıştı. Tavandan, inşaat zamanında demirlerin birbirine bağlandığı ince, paslı teller sarkıyor; geçmişte akıntı yaptığı belli olan kısımlarda yer yer büyük sarı lekeler görülüyordu. Duvarda pencere olarak sadece tavana yakın bir yerde iki küçük aralık vardı ama onlardan da hiç ışık sızılmıyordu içeri. Binanın bodrum katındaydılar. Masadakilerden biri ceketini çıkarmış, gömleğinin kollarını yarıya kadar sıyırmıştı. Kızgındı. Eliyle ha bire uçlarını düzelttiği bıyıklarının yanında, sakalı da bir haftalık vardı. Masanın diğer tarafındaysa buruşmuş takım elbisesi ve dağılmış saçlarıyla bir damat oturuyordu. Selman'dı bu.

Komiser uzanıp masadaki lambanın düğmesine bastı. Gözleri kamaştı Selman'ın. Bu kamaşma, içinde bulunduğu perişan hâli inebileceği en dip noktaya indirmişti sanki. Gözleri dolar gibi olduysa da ağlamadı. Kapının dışından telsiz sesleri ve ne dediği anlaşılmayan uğultular hâlinde çeşitli konuşmalar duyuluyordu.

"Anlat!" dedi komiser, tok ve kararlı bir ses tonuyla. Birkaç saniye başka bir şey demeden bekledi. Selman; kafasında bazı cümleler kurmaya çalışıyor ama nasıl başlayacağını, ne söyleyeceğini bilemiyordu. Bu arada bekleyiş

sürüyordu. Selman anlıyordu ki bu bekleyişi uzatırsa karşısındakini daha da kızdıracaktı.

Gerçekten de kızdırmıştı. Daha yüksek sesle konuşmaya başladı adam:

— Mustafa Boyacı cinayetinden başla! Boynunda, sırtında kesici aletle açılmış yaralar... Deliller sabit. Sen niye yaptın, nasıl yaptın, onu anlat!

Bunları söylerken elindeki dosyayı fırlatmıştı Selman'ın önüne. Onunsa bakacak ne mecali ne de merakı vardı artık. İçinde yazanlardan daha fazlasını biliyordu zaten. Öksürerek boğazını temizledi ve kısık bir sesle konuşmaya başladı:

— Mustafa'yla asker arkadaşıldık. Usta birliğinden. Ondan sonra da devam etti işte arkadaşılığımız.

O da benimle yaşıt ya onun durumu iyiydi benden. Hani derler ya keyif adamıydı, hızlı yaşardı Mustafa. Babası arsadan, tarladan yana zengin. O ise hiçbir işte dikiş tutturamaz, nerede akşam orada sabah... Sürekli arkadaşlarıyla gezmelere, balığa çıkar; içki âlemlerinde gönül eğlendirir.

İyi arkadaşlık ama onunla yarışamazdım ben. Fakir bir babanın altı çocuğundan sonuncusuyum nihayetinde. Kendimi bildim bileli çalıştım hep. Modelsiz bir arabam var. Onun dışında evlenecek altın, eşya parası bile biriktiremedim doğru düzgün. Mevzu da oradan çıktı zaten.

Lise zamanlarından beri severdim Leylâ'yı yani içten içe... ama diyemedim, ne ona ne de bir başkasına. Askerden dönünce biraz çalışıp para biriktirir, sonra karşısına gururla çıkarım, dediydim. Olmadı. Mustafa girdi araya. Eee, onun daha bir hakkı tabii. O dururken bana mı verecekler? Paranın gücünü bilin mi sen amirim? Adam öyle bir cevval olur, öyle rahat atılır ki her işe. Her bir şeyi yapmak mümkün olur adama, parası çoksa!

Bundan sonra kısaca; Mustafa'yla balığa çıkma fırsatını nasıl yarattığını, tekneye binişlerini, gölün içine doğru gittikten sonra nacakla boynunun arkasına darbeyi indirdiğini ve yerde birkaç defa daha vurduğunu, öldüğüne kanaat getirince de göle atıp tekneyi temizlediğini ve hiçbir şey olmamış gibi iskeleyle bağlayıp gittiğini anlattı.

Yılların tecrübesiyle acı acı gülümseyerek söylendi komiser: “Yine bir kız mevzusu! Hiç mi değişmez canına yandıgım?” Cebindeki paketi çıkarmadan içinden bir sigara çekip yaktı ve ilk nefesi verirken sordu:

— Ya İbrahim Gök? Geçen yıl, sekiz bıçak yarası...

Amirin sigarasından kendine de vereceğini uman Selman, uğradığı hayal kırıklığını belli etmemeye çalışarak anlatmaya başladı:

— İbrahim'le lisede aynı sınıfta okuduk amirim.

“Sınıf ne ki sıra arkadaşydık. İbrahim, Mustafa gibi değildi; sinsinin, fesadın tekiydi. Sürekli benden kopya çekerek geçerci sınıfları. Lisenin sonunda da nasılsa benden bile daha fazla bir puanla mezun oldu. Üniversite sınavında iyi bir yer tutturamayınca babası, onu kuruyemiş dükkânında çalıştırmaya başladı. Adam rahmetli olunca da dükkân filan hep ona kaldı.”

— Ulan o fesattı da senin yaptığın ne, arkadaşlarının malını mülkünü kıskanmaktan başka?

— Yok, amirim, mesele mal değil. Mustafa'dan sonra biraz ortalıkta görünmeyeyim dedim. Bitlis'te, akrabaların yanında oyalandım biraz. O ara bu sinsi gitmiş, Leylâ'ya talip olmuş. Kan beynime sıçradı. Onu da mantar toplama bahanesiyle dağa götürdüm. Yağmurlu gündü; izler filan hep kaybolur diye düşündümdü ya...

— Sekiz yerinden bıçakladın ve gömdün, öyle mi?

— Evet amirim.

— Sonra da?

— Sonra derken amirim?

— Sonra da şu meşhur Leylâ'yla aranızda hiçbir engel bırakmayınca nikâh masasına oturdun.

Selman şaşırmişti. Bunu beklemiyordu. Her şeyi öğrenmiş olacaklarını sanıyordu.

— Yok amirim. Olmadı.

— Ne olmadı?

— Leylâ, benim sevdiğim Leylâ'm, beni istemedi.

Şaşırma sırası komiserdeydi.

— İstemedi de nasıl oturdu nikâh masasına?

Selman, zaten iki cinayetten hüküm giyeceğini bilmenin verdiği hisle komiserin sigarasını ağızından düşürecek son itirafını da yaptı:

— Nikâhı bastığınızda evlenmek üzere olduğum Leylâ, o Leylâ değil amirim. Akrabamızın kızı olur. Aynı isimli olunca istettim onu; verdiler.

— Eee? Meşhur Leylâ ne oldu?

— Müsaade edin, onu gömdüğüm yer de bende saklı kalsın amirim!